

Omavalvontasuunnitelma 2024

Sauma Lastensuojelu

Sauma lastensuojelun omavalvontaohjelman sisältö

1	JOHDANTO	2
2	TEHTÄVIEN LAINMUKAINEN HOITAMINEN	3
3	TEHTYJEN SOPIMUSTEN NOUDATTAMINEN	3
4	PALVELUJEN SAATAVUUS, JATKUVUUS, TURVALLISUUS, LAATU JA YHDENVERTAISUUS ..	4
4.1	Palvelujen saatavuus	4
4.2	Palvelujen jatkuvuus.....	4
4.3	Palvelujen turvallisuus ja laatu	4
4.4	Palvelujen yhdenvertaisuus.....	7
5	HAVAITTUJEN POIKKEAMIEN KORJAAMINEN.....	8
6	SEURANTAAN PERUSTUVIEN HAVAINTOJEN JA NIIDEN PERUSTEELLA TEHTÄVIEN TOIMENPITEIDEN JULKAISEMINEN.....	9
7	LIITTEET	9

1 Johdanto

Omavalvonta on sisäisen valvonnan osa-alue, joka tähtää palveluiden laadun sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutumiseen. Sauma lastensuojelu on osa Terveystalo-konsernia. Terveystalon riskienhallintapolitiikassa määritellään sisäinen valvonta, joka on integroitu osaksi Terveystalon johtamis- ja raportointijärjestelmää. Terveystalon arvot, eettiset ohjeet (Code of Conduct) sekä konsernin politiikat, toimintaperiaatteet ja -ohjeet ovat osa sisäisen valvonnan perustaa ja järjestämistä. Terveystalossa noudatetaan hyvää hallintotapaa.

Omavalvonta kohdistuu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamiseen. Omavalvonnalla varmistetaan asiakkaiden ja potilaiden perusoikeudet, asiakas- ja potilasturvallisuus, laadultaan hyvät sosiaali- ja terveyspalvelut sekä eri toimijoiden toimintaedellytysten ja velvollisuuksien yhdenmukaisuus.

Omavalvonta on valvonnan tärkein muoto. Se tarkoittaa toiminnan jatkuvaa arviointia ja kehittämistä asiakkaan näkökulmasta. Omavalvonta on asiakas- ja potilasturvallisuustyötä, laatutyötä ja hyvää asiakaspalvelua. Palveluntuottajalla on vastuu toiminnan asianmukaisuudesta ja tuottamiensa palvelujen laadusta sekä asiakas- ja potilasturvallisuudesta. Omavalvontaa on toteutettava palveluntuottajan päivittäisessä toiminnassa, ja siihen sisältyy myös henkilöstön riittävyyden jatkuva seuranta.

Tämä Sauma lastensuojelun omavalvontaohjelma sisältää sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden omavalvonnan periaatteet.

Tällä omavalvontaohjelmalla varmistetaan, että Sauma lastensuojelun palveluiden piirissä olevat asiakkaat saavat perusoikeuksien heille turvaamat, tarpeidensa mukaiset palvelut oikeaan aikaan, yhdenvertaisesti ja saavutettavasti, laadukkaasti ja turvallisesti. Tavoitteeseen päästään varmistamalla hyvä johtaminen, riittävät henkilöstöresurssit, henkilöstön osaaminen sekä sujuvat työprosessit. Onnistuminen varmistetaan palvelujen laadun ja turvallisuuden seurannalla ja valvonnalla sekä prosessien jatkuvalla kehittämisellä.

Tämä omavalvontaohjelma kattaa Sauma lastensuojelupalvelut Oy:n nimissä hyvinvointialueille tuotettavat sopimusten mukaiset palvelut. Kokonaisuutta johtaa liiketoimintajohtaja Tarmo Pekola ja terveydenhuollon vastuhenkilö on ylläjäkäri Paula Reponen.

Tämän omavalvontaohjelman piiriin kuuluvia palveluita tuotetaan seuraavissa sosiaalihuollon yksiköissä:

Sauma lastensuojelupalvelut Oy

- Sauma Kodit Ankkuri
- Sauma Kodit Kummeli
- Sauma Kodit Kivikko
- Sauma Kodit Maininki
- Sauma Kodit Masto
- Sauma Kodit Pertunmaa
- Sauma Kodit Plaani
- Sauma Kodit Pursi
- Sauma Kodit Rivari
- Sauma Kodit Sairila
- Sauma Kodit Tuusula
- Sauma Kodit Väylä

Tämä omavalvontaohjelma koskee vuotta 2024.

2 Tehtävien lainmukainen hoitaminen

Sauma lastensuojelussa tuotetaan hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvia lastensuojelun sijais- ja avohuollon palveluita sopimukseen perustuen. Toiminnan laajuus ilmenee yksikkökohtaisista omavalvontasuunnitelmista. Kullakin hyvinvointialueella Sauma lastensuojelun palvelut yhteensovitetaan hyvinvointialueen palveluihin noudattaen alueen ohjeistuksia ja hoito- sekä palvelupolkuja.

Sauma lastensuojelun omavalvontaa toteutetaan neljällä tasolla:

1. Terveystalon konsernihallinnon tasolla määritellään sisäinen valvonta. Konsernin laatu-, potilasturvallisuus- ja lääkehuollon tiimit sekä potilasasiamiestiimi ohjeistavat koko konsernin toimintoja, tukevat ohjeistusten toimeenpanoa koulutuksin ja konsultaatioin sekä toteuttavat sisäisiä auditointeja.
2. Sauma lastensuojelun hallinto johtaa toimintaa ja varmistaa toiminnan sopimusten mukaisuuden.
3. Yksikönjohtajat johtavat yksikön operatiivista toimintaa, varmistavat työntekijöiden osaamista, suunnittelevat henkilöstön kanssa yksikön toimintatavat pohjaten hyvinvointialueen ja konsernin ohjeisiin. Vaaratapahtumien ja palautteiden käsittely tehdään työyhteisöissä ja yhteistyössä Sauma lastensuojelun hallinnon kanssa.
4. Työntekijät toimivat sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä, joihin heillä on tarvittava koulutus, tehtäväkohtainen perehdytys ja vastuu omasta työsuorituksestaan, ohjeistusten noudattamisesta ja osaamisen kehittämistarpeiden tunnistamisesta. Työntekijöille on käytössä vaaratapahtumien (asiakkaisiin sekä työntekijöihin kohdistuvat) ilmoituskanavat, joihin ilmoitukset voi tehdä nimellä tai anonyymisti.

Sauma lastensuojelun palvelut on sertifioitu ISO 9001-2015 -laatusertifikaatilla, johon liittyen vastaanottotoimintaa auditoidaan sisäisesti Terveystalo-konsernin laatu tiimin toimesta ja ulkoisesti LabQualityn kanssa sovitun otannan mukaisesti vuosittain.

3 Tehtyjen sopimusten noudattaminen

Sauma lastensuojelun palvelut tuotetaan julkisina hankintoina kilpailutettujen sopimusten tai suorahankintapäätösten nojalla järjestämisvastuussa olevien hyvinvointialueiden lukuun. Sopimuskauden aikainen sopimusehtojen täyttymisen seuranta toteutetaan kussakin sopimuksessa sovitulla tavalla. Liiketoimintajohtaja, palvelualuejohtaja ja kunkin yksikön yksikönjohtajat vastaavat toiminnan sopimuksenmukaisuudesta. Sopimuskumppanien säännöllisillä ja asiakassuunnitelmien mukaisilla yhteistyöpalaveriilla varmistamme tiedonkulun ja yhteistyön toteutumisen. Raportoimme sovitusti toiminnasta kunkin tilaajan yhteyshenkilöille.

Hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvissa sosiaali- ja terveyspalveluissa toimimme kyseisen hyvinvointialueen omavalvontaohjelman mukaisesti niiltä osin kuin se koskee Sauma lastensuojelun palvelutuotantoa ja tätä täydentää Sauma lastensuojelun omavalvontaohjelma. Sauma lastensuojelussa työskentelevät ammatinharjoittajat ja alihankkijat sitoutuvat kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön ja Sauma lastensuojelun sekä Terveystalon toimintakäytäntöjen noudattamiseen.

- Katso Alihankintojen valvonnan check-lista (LIITE 2)
- [Vastuullisuus Terveystalossa](#)

4 Palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu ja yhdenvertaisuus

4.1 Palvelujen saatavuus

Omavalvonnalla varmistetaan, että suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto on sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaista kuin asiakkaiden tarve edellyttää ([Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021](#) 4 §, STM: [Sosiaalipalvelujen saatavuus](#), THL: [Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen saatavuuden parantaminen, mukaan lukien mielenterveys- ja päihdepalvelut](#)).

Omavalvonnalla varmistetaan, että itse tuotetut ja ostopalveluna hankitut palvelut on kuvattu ja niiden toteutumista seurataan yhdenvertaisin perustein. Yksityisiltä palveluntuottajilta hankittujen palvelujen seuranta tapahtuu Sauma lastensuojelun ja palveluntuottajan välisen sopimuksen kautta ja yksilöllisen palvelun toteutumisesta saatavien sekä asiakkailta saatujen palautteiden kautta.

Sauma lastensuojelun palveluissa ei toteuteta sosiaalihuollon viranhaltijatoimintaa.

4.2 Palvelujen jatkuvuus

Palvelujen jatkuvuutta arvioidaan koko palvelutapahtuman läpi. Palvelujen suunnittelu ja toteutus varmistavat sen, että palveluketjut ovat sujuvia. Tämä sisältää hoito- ja kasvatussuhteen sekä siihen liittyvän vuorovaikutuksen jatkuvuuden. Tiedonkulun jatkuvuutta varmistetaan luotettavasti toimivilla ja suojatuilla tietojärjestelmillä, henkilöstön ohjeistamisella ja koulutuksella sekä kuvatuilla hoito- ja palvelupoluilla, jotka ohjaavat varmistamaan asiakastietojen siirtämisen rekisterinpitäjälle. Sauma lastensuojelu toimii hyvinvointialueiden lukuun rekisterinkäsittelijänä.

Valmiussuunnitelmissa sekä muilla ennakoivilla toimenpiteillä yhteistyössä hyvinvointialueiden, kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen muiden hyvinvointialueiden kanssa varaudutaan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Varautumisessaan hyvinvointialueet varmistavat palvelujen jatkuvuuden turvaaminen myös yksityisiltä palvelun- tuottajilta hankittujen palvelujen osalta sopimuskirjauksin ja yhteistyössä tehtävällä varautumissuunnittelulla. ([Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021](#), 50 §.)

Sauma lastensuojelun yksiköt toimivat osana hyvinvointialueen kokonaisuutta ja toteuttavat poikkeus- ja häiriötilanteissa osaltaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelman mukaista toimintaa. Mikäli poikkeus- tai häiriötilanne koskee suppeampaa aluetta tai vain yksittäistä yksikköä, toimitaan Sauma lastensuojelun ja Terveystalon jatkuvuussuunnitelman sekä siihen linkitettyjen prosessien ja ohjeiden mukaisesti. Näitä täydentävät yksikkökohtaiset poikkeustilanneohjeilla, jotka ovat yksikkökohtaisessa ohjekirjastossa (IMS) ja lisäksi tulostettuna kansiossa yksikön omavalvontasuunnitelmassa nimetyssä sijainnissa.

- [Terveystalon jatkuvuussuunnitelma](#) (linkki vain sisäiseen käyttöön)

4.3 Palvelujen turvallisuus ja laatu

Omavalvonnalla varmistetaan, että organisaation kaikilla tasoilla tehdään systemaattista työtä, joka tukee laadukkaan ja turvallisen palvelun kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä toimintatapojen kehittämistä. Omavalvonnalla varmistetaan toiminnan jatkuva kehittäminen ja toiminnan riskien säännöllinen arviointi.

Asiakkaiden sekä heidän omaistensa kokemuksia seurataan jatkuvasti. Sauma lastensuojelu kerää asiakkailta, heidän huoltajilta ja tilaajilta palautetta säännöllisesti. Lisäksi palautetta voi antaa suullisesti yksikössä tai puhelimitse sekä Terveystalon palautekanavan kautta. Palautteeseen saa halutessaan vastauksen antamalla yhteystiedot lomakkeeseen. Kuukausittain yksikön kokouksissa käydään palautteet

läpi ja sovitaan mahdollisista niiden johdosta tehtävistä toimenpiteistä. Yksiköiden laativastaavat käsittelevät palautteet ohjeiden mukaan Efecte-ohjelman kautta yhteistyössä yksikönjohtajan kanssa ja tarpeellisessa laajuudessa myös yksikön henkilöstöpalaverissa.

Sauma lastensuojelussa myös asiakas voi tehdä vaaratapahtumailmoituksen Terveystalon kotisivujen kautta [Palaute](#) -osiosta. Tämän ilmoituksen käsittelyprosessi vastaa sisäisten eli työntekijöiden tekemien vaaratapahtumailmoitusten prosessia ja tapahtuma tulee ottaa käsittelyyn 2 (kahden) arkipäivän kuluessa ilmoituksen saapumisesta. Asiakkaaseen otetaan aina yhteyttä, mikäli hän on ilmoituksessaan niin toivonut tai se on asian selvittämisen kannalta oleellista.

Vaaratapahtumailmoituksen tekeminen on jokaisen Sauma lastensuojelun työntekijän oikeus ja velvollisuus. Terveystalon intrassa, Sykkeessä, on [Vaaratapahtumat -sivulla](#) kattavasti ohjeistettu ja kuvattu, milloin ilmoitus tehdään ja miten. Ilmoituskynnyksen tulee olla matala, erityisesti toivotaan ilmoituksia läheltä-piti-tilanteista, jotta toiminnan turvallisuutta kehitetään ennakoivasti..

Sauma lastensuojelun hallinto ja yksikönjohtajat seuraavat yksiköiden palautteiden, vaaratapahtumien, muistutusten ja muiden virallisten selvityspyyntöjen pohjalta tehtävien kehitystoimenpiteiden tuloksia ja vaikuttavuutta. Sauma lastensuojelun johtoryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa ja kokoontumisiin kootaan palvelualueen kattava laaturaportti ja kuvaus tehdyistä toimenpiteistä.

Alihankintojen laadun varmistaminen

Sauma lastensuojelu tuottaa hoito- ja kasvatustyön pääasiassa itse. Hankittaessa alihankintana palveluita varmistamme, että palvelut vastaavat laadultaan ja sisällöltään sopimuksessa luvattua palvelua. Ohjaamme ja valvomme hankkimiamme palvelujen laatua, lainmukaisuutta sekä asiakasturvallisuutta samalla tavoin kuin omia palvelujamme.

Varmistamme, että palveluntuottajalla on riittävät ammatilliset, toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset huolehtia palvelujen tuottamisesta. Varmistamme tätä erilaisin toimenpitein. Selvitämme mm. ammattihenkilön rekisteröitymiseen, rikostaustaan ja yrityksen omavalvontaanliittyviä tekijöitä. Tutustumme palveluntuottajaan aina etukäteen ja valvomme heidän toimintaa ennalta sovitun mukaisesti. Jos emme pysty omavalvonnallisilla keinoin ratkaisemaan havaitsemiamme epäkohtia tai puutteita, ilmoitamme asiasta aina valvovalle viranomaiselle.

Henkilöstöresurssit

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on, että yksiköissä työskentelee aina oikea määrä sopivia henkilöitä oikeissa tehtävissä. Henkilöstösuunnittelulla varmistetaan, että yksiköillä on käytössään toimiluvan mukainen ja tarpeen mukainen määrä sen tarvitsemaa osaamista sekä ennakoidaan henkilöstön kehittämistarvetta ja -kustannuksia.

Hyvinvointialueet palvelujen järjestäjänä seuraa sekä oman että ostopalveluntuottajiensa henkilöstön laatua ja riittävyyttä omavalvontaohjelmansa mukaisesti.

Omavalvontasuunnitelma

Omavalvontasuunnitelma on palveluntuottajan antama lupaus palvelunsa laadusta ja turvallisuudesta. Omavalvontasuunnitelma laaditaan yksikön johdon ja henkilökunnan yhteistyönä, jotta omavalvonnasta tulee osa arkityötä ja myös henkilökunta oppii arvioimaan omaa toimintaansa. Sauma lastensuojelussa käytetään yksikkökohtaisiin omavalvontasuunnitelmiin yhteistä mallipohjaa yhdenmukaisen toiminnan ja laadun varmistamiseksi. Mallipohjan tekstejä muokataan ja täydennetään yksikkökohtaisilla tiedoilla ja toimintamalleilla.

Sauma lastensuojelun omavalvontasuunnitelmat ovat luettavissa sivulla www.saumalastensuojelu.fi/omavalvonta/ ja samalla sivustolla julkaistaan neljä kertaa vuodessa omavalvonnan seurantatiedot. [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta](#) määrittää

omavalvontasuunnitelmat ja niiden seurantaan liittyvät havainnot ja tehdyt toimenpiteet julkisesti raportoitaviksi.

Omavalvonta voidaan jäsentää neljälle eri tasolle: ammattihenkilöiden henkilökohtainen itseensä kohdentuva omavalvonta, palveluesihenkilöiden ja laatuvaastavien yksiköissä toteuttama omavalvonta, Sauma lastensuojelun johdon toteuttama valvonta, Terveystalo-konsernin sisäiset auditoinnit. Lisäksi toteutetaan laatusertifikaattiin liittyviä ulkoisia auditointeja. Järjestämisvastuussa olevat hyvinvointialueet kohdistavat Sauma lastensuojelun tuottamiin ostopalveluihin omien suunnitelmien ja sopimuksen mukaisesti valvontaa.

- Omavalvontasuunnitelman malli (LIITE 2) [Linkki Valviran omavalvontasuunnitelman malliin](#)

Lääkehoitosuunnitelma

Lääkehoito toiminta- ja työyksikössä perustuu yksikkökohtaiseen lääkehoitosuunnitelmaan, joka laaditaan yksiköissä henkilöstön kanssa yhteistyössä Terveystalo konsernin valtakunnallisen lääkehoitosuunnitelman mallin pohjalta. Mallilla varmistetaan kaikkien laadun ja potilas- sekä asiakasturvallisuuden näkökulmien huomioiminen suunnitelmissa sekä yhteisten lääkehuollon prosessien noudattaminen.

Lääkehoitosuunnitelma on keskeinen osa lääkehoitoon osallistuvien henkilöiden perehdytystä sekä lääkehoidon laadun ja turvallisuuden varmistamista. ([STM: Turvallinen lääkehoito-opas 2021](#))

Esihenkilöiden tehtävänä on varmistaa, että yksikön lääkehoidon toteuttamiseen osallistuvalla henkilöstöllä on tarvittava osaaminen ja että olosuhteet ovat oikeanlaiset turvallisen lääkehoidon toteuttamiseksi. Esimiehet ohjaavat ja valvovat lääkehoidon toteuttamista ja laatua lääkehoitosuunnitelman mukaisesti. Lääkitysturvallisuuden varmistamiseksi yksikössä tehdään konsernin ohjeen mukainen, dokumentoitava lääkitysturvallisuuden itsearviointi osana omavalvontaa.

- [Linkki Terveystalo yksikkökohtaisen lääkehoitosuunnitelman malli](#) (linkki sisäiseen käyttöön)

Tietoturvasuunnitelma

Tietoturvasuunnitelma kuvaa sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajan tietoturva- ja tietosuojakäytäntöjä, ja sitä miten palveluntuottaja järjestää tietoturvan ja tietosuojan omavalvonnan.

Sauma lastensuojelussa noudatamme Terveystalo konsernin tietosuoja- ja tietoturvaohjeiden lisäksi ja potilas/asiakastietoja käsitellessään ensisijaisesti kyseisen hyvinvointialueen ohjeita. Sauma lastensuojelun yksiköt toimivat henkilötietojen käsittelijöinä järjestämis- ja rekisterivastuullisten hyvinvointialueiden lukuun.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 784/2021) määritetyt asiakas- ja potilastietojen ja järjestelmien käsittelyyn liittyvät vaatimukset varmistetaan seuraavalla tavalla:

- 1) *henkilöillä, jotka käyttävät tietojärjestelmiä, on niiden käytön vaatima koulutus.* Varmistetaan kouluttamalla uudet työntekijät ja järjestelmäpäivityksiin liittyvät koulutukset kaikille työntekijöille. Uusien työntekijöiden perehdytys järjestelmään voidaan toteuttaa myös tehtävään vastuutetun ammattihenkilön toimesta yksikössä.
- 2) *tietojärjestelmien yhteydessä on saatavilla niiden asianmukaisen käytön kannalta tarpeelliset käyttöohjeet;* ohjeet ovat saatavilla järjestelmiin sisäänrakennettujen linkkien kautta.
- 3) *tietojärjestelmiä käytetään tietojärjestelmäpalvelun tuottajan antaman ohjeistuksen mukaisesti;* käytämme järjestelmiä hyvinvointialueiden yksiköille antamien ohjeiden mukaisesti.
- 4) *tietojärjestelmiä ylläpidetään ja päivitetään tietojärjestelmäpalvelun tuottajan ohjeistuksen mukaisesti;* potilas- ja asiakastietojärjestelmien osalta tästä vastaavat hyvinvointialueet. Sauma lastensuojelu ja Terveystalo vastaavat palautejärjestelmä Efecten sekä turvasähköpostin ylläpidosta ja päivityksistä. Yksittäisessä yksikössä on käytössä puheluita tallentava terveysaseman puhelinjärjestelmä, jonka Terveystalo hankkii alihankkijalta ja vastaa tämän kanssa yhteistyössä

tietosuojan toteutumisesta. Muissa järjestelmissä ei käsitellä salassa pidettävää asiakas- ja potilastietoa.

- 5) *tietojärjestelmän käyttöympäristö soveltuu tietojärjestelmien asianmukaiseen sekä tietoturvan ja tietosuojan varmistavaan käyttöön; Etänä tai työyksikön ulkopuolella (esim. kotihoito) työskennellessä kiinnitetään erityistä huomiota tietojen suojaamiseen.*
 - 6) *tietojärjestelmiin liitetyt muut tietojärjestelmät tai muut järjestelmät eivät vaaranna tietojärjestelmien suorituskykyä eivätkä niiden tietoturva- tai tietosuojaominaisuuksia; hyvinvointialueet vastaavat asiakas- ja potilastietojärjestelmistä ja niihin tehtävistä liitoksista.*
 - 7) *tietojärjestelmiä asentaa, ylläpitää ja päivittää vain henkilö, jolla on siihen tarvittava ammattitaito ja asiantuntemus; asiakas- ja potilastietojärjestelmien osalta tämä on hyvinvointialueen vastuulla.*
 - 8) *29 §:ssä tarkoitetut tietojärjestelmät täyttävät käyttötarkoituksensa mukaiset 34 §:ssä säädetyt olennaiset vaatimukset; asiakas- ja potilastietojärjestelmien osalta tämä on hyvinvointialueen vastuulla.*
 - 9) *palvelunantajalla on suunnitelma siitä, miten omavalvonta järjestetään ja toteutetaan sen toiminnassa.* Omavalvontaohjelma ja yksikkökohtaiset omavalvontasuunnitelmat kuvaavat tämän.
- ([Tietoturvasuunnitelmat - THL, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 784/2021](#))
 - [Linkki Terveystalon tietoturvasuunnitelmaan](#) (linkki vain sisäiseen käyttöön)

Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa yksiköiden normaalia toimintaa. Riskiarviointia tehdään sekä yksilötasolla päivittäisessä työssä, että johtajien päätöksenteossa, kaikilla organisoitumisen tasoilla. Toiminnan riskejä arvioidaan jatkuvasti, ja vähintään kerran vuodessa tehdään järjestelmällinen riskienarviointi yksikössä.

Ennakoiva riskien arviointi on osa jatkuvaa toiminnan kehittämistä sekä yksikkö-, alue- että organisaatiotasolla. Johdon ja/tai yksikön esihenkilön vastuulla on päättää, mitkä riskit ovat hyväksyttäviä ja mitä toimenpiteitä vaaditaan riskien poistamiseksi tai pienentämiseksi ja saamiseksi hyväksyttävälle tasolle.

Keskeisiä riskejä sosiaali- ja terveydenhuollossa ovat esimerkiksi osaavan henkilökunnan saatavuus, henkilöstömitoituksen toteutuminen ja palvelujen ympärivuorokautinen saatavuus sekä niiden alueellinen tasapuolisuus ja yhdenvertainen toteutuminen.

- [Riskienhallinta Terveystalossa IMS \(sisäiseen käyttöön\)](#)
- [Terveystalo riskienhallinta](#)

4.4 Palvelujen yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa hyvinvointialueita kuvaamaan Yhdenvertaisuussuunnitelmassa, miten hyvinvointialueella edistetään asiakkaiden yhdenvertaisuutta, ehkäistään ja puututaan syrjintään ja lisätään osallisuutta. Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu [yhdenvertaisuuslain](#) (1325/2014) 5 §:ään, jossa kuvataan viranomaisen velvollisuutta arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta sekä laatia suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä.

Sauma lastensuojelussa tuotamme hyvinvointialueiden järjestämismvastuulle kuuluvia palveluita ja noudatamme ko. hyvinvointialueen yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteitä siltä osin kuin ne koskevat palvelutuotantoamme.

Asiakasosallisuus

Asiakas saa kokemuksen kohdatuksi, kuulluksi ja ymmärretyksi tulemisesta. Kiinnitämme huomiota asiakkaan ja työntekijän vuorovaikutussuhteeseen.

Asiakkaalla on keskeisin rooli palvelunsa toteuttamisessa koko asiakasprosessin ajan, esimerkiksi asiakas- tai hoito- ja kasvatussuunnitelmaa laadittaessa ja hoidosta päätettäessä. Hyvän kohtelun suunnitelma laaditaan jokaisessa Sauma lastensuojelun yksikössä yhdessä asiakkaiden kanssa.

Asiakkaalla on mahdollisuus antaa palautetta saamastansa palvelusta ja hoidosta eri palautekanavien kautta.

Osallisuus on asiakasosallisuutta laajempi asia. Se liittyy osallisuuteen omassa elämässä, vaikuttamisen prosesseissa ja yhteisen hyvän tuottamisessa ja jakamisessa.

[\(Osallisuuden osa-alueet ja osallisuuden edistämisen periaatteet - THL; Yhdenvertaisuus - THL; Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992 ; Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista.\)](#)

5 Havaittujen poikkeamien korjaaminen

Sauma lastensuojelun palvelujen saatavuudessa, jatkuvuudessa, turvallisuudessa ja laadussa sekä asiakkaiden yhdenvertaisuudessa havaittujen puutteiden korjaamisesta vastaa kyseisen yksikön johtaja yhteistyössä yksikön vastaavan lääkärin kanssa Sauma lastensuojelun hallinnon eli liiketoimintajohtajan, palvelualuejohtajan ja ylilääkärin tuella. Merkittävimmissä poikkeamisissa päävastuu tilanteesta on liiketoimintajohtajalla ja ylilääkärillä.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden tilaa seurataan säännöllisesti sisäisin ja ulkoisin auditoinnein, itsearvioinnein, vaaratapahtumailmoitusten, palautteiden ja muistutusten kautta. Yksiköiden omavalvontasuunnitelmassa kuvataan ilmoitusten kerääminen ja analysointi sekä raportointi tilaajalle eli hyvinvointialueelle. Asiakasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut vakavat puutteet ilmoitetaan hyvinvointialueelle ja valvontaviranomaiselle viipymättä ja käsitellään vakavan vaaratapahtuman käsittely-prosessiohjeen mukaisesti. [Linkki IMS prosessiin \(sisäinen\).](#)

Sauma lastensuojelussa vaaratapahtuma- ja poikkeamailmoitusten perusteella havaitut epäkohdat korjataan mahdollisimman pian turvataksemme hyvän hoidon, hoivan ja huolenpidon toteutumisen. Esihenkilöt, yksiköiden turvallisuusvastaavat ja laatuvaastaavat koulutetaan tapahtumien käsittelyyn ja juurisyysanalyysien tekoon ja he huolehtivat, että poikkeamat käsitellään tarpeen mukaisessa laajuudessa yksikön henkilöstön kanssa. Asiakasturvallisuusriskin tai muun riskin tai kehittämiskohteen havaitsemisen jälkeen hyödynnetään jatkuvan kehittämisen työkalua eli PAJA, joka on avoin koko Terveystalon henkilöstölle ja tätä kautta voidaan jakaa hyviä käytäntöjä koko konsernissa.

Jatkuvan parantamisen työkalu - Paja

- Terveystalon jokaisen työntekijän sähköinen työkalu, jatkuvan parantamisen ja kehittämisen tueksi
- Pajaan kirjataan eri lähteistä nousseet korjattavat ja kehittämistä vaativat asiat mm.
- Sisäisten auditointien raportit (Välilehdeltä Auditoinnit)
- Sisäisten ja ulkoisten auditointien tulokset (välilehdiltä : vahvuudet, poikkeamat, kehityskohteet),
- Asiakaspalautteista ja vaaratapahtumista nousevat kehitystarpeet (välilehdelle kehitettävät asiat)
- Pajaan tehdään myös ympäristöohjelmat
- Pajan avulla varmistetaan, että tunnistetut kehitystarpeet dokumentoidaan, niille määritellään toimenpiteet ja toimenpiteiden vaikutuksia seurataan.
- Paja mahdollistaa jatkuvan parantamisen mallin (PDCA) toteuttamisen, jonka myötä kehitystarpeet muuttuvat kehitystoimenpiteiksi ja sitä kautta toiminnan jatkuvaksi parantamiseksi.

[Sosiaalihuoltolaissa 1301/2014](#), [valvontalaissa](#) sekä [laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994](#) olevat säädökset henkilökunnan ilmoitusvelvollisuudesta on kuvattu yksiköiden omavalvontasuunnitelmissa.

- [Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ilmoitusvelvollisuudet ja -oikeudet \(Valvira\)](#)

6 Seurantaan perustuvien havaintojen ja niiden perusteella tehtävien toimenpiteiden julkaiseminen

Omavalvontaohjelman seurantatiedot julkaistaan www.saumalastensuojelu.fi/omavalvonta/ neljä kertaa vuodessa. Omavalvontasuunnitelmien mukainen raportointi toimitetaan järjestämisvastuulliselle hyvinvointialueelle.

7 Liitteet

- LIITE 1 Alihankintojen valvonnan [Check-lista](#)
- LIITE 2 [Omavalvontasuunnitelma](#) (malli), Valvira